

GIỚI THIỆU DỰ ÁN | 14/7/2022 - 29/9/2023

Giám sát vi rút SARS-CoV-2 trên động vật hoang dã (ĐVHD) trong môi trường tự nhiên và nuôi, nhất theo hướng tiếp cận Một Sức khỏe tại Việt Nam

TỔNG QUAN

Đại dịch COVID-19 gây ảnh hưởng lớn tới y tế công cộng trên toàn thế giới, gây ra tổn thất về con người và thiệt hại kinh tế cao gấp 20 lần so với chi phí phòng ngừa. Bốn hành động chính giúp giảm thiểu nguy cơ xảy ra đại dịch trong tương lai đã được xác định bao gồm:

1. Nâng cao hiệu quả giám sát sự lan truyền của các tác nhân gây bệnh,
2. Xây dựng hệ thống dữ liệu toàn cầu về cấu trúc gen của vi rút và chẩn đoán huyết thanh học,
3. Giám sát chặt chẽ các hoạt động buôn bán ĐVHD,
4. Giảm thiểu vấn nạn phá rừng bừa bãi.

ĐVHD đóng vai trò vật chủ gây ra sự bùng phát dịch bệnh do vi rút SARS-CoV-2, và sự xuất hiện của vi rút này trong chuỗi buôn bán ĐVHD chưa được khẳng định chính xác. Tuy nhiên, có rất nhiều bằng chứng rõ ràng về vai trò của các loài ĐVHD trong sự bùng phát của đại dịch. Từ kết quả và dữ liệu thu thập được cho thấy các cơ quan hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các cơ quan tổ chức y tế và bảo tồn ĐVHD cần phải xác định các địa điểm và môi trường có thể lây lan, bùng phát dịch bệnh, nhằm phòng ngừa các đại dịch xảy ra trong tương lai. Các hoạt động giám sát trong nước và ở phạm vi quốc tế được kỳ vọng sẽ đưa ra các khuyến nghị dựa trên bằng chứng khoa học nhằm hỗ trợ Chính phủ Việt Nam thúc đẩy phối hợp giữa cơ quan, tổ chức thuộc ngành y tế, thú y và môi trường và xây dựng các sáng kiến thay đổi hành vi của các đối tượng trong chuỗi buôn bán, sử dụng ĐVHD, bao gồm chủ trang trại ĐVHD, chủ buôn, chủ nhà hàng và người tiêu dùng.

Dự án Giám sát vi rút SARS-CoV-2 trên ĐVHD trong môi trường tự nhiên và nuôi, nhất theo hướng tiếp cận Một Sức khỏe tại Việt Nam là cơ hội để phát triển mạng lưới giám sát vi rút SARS-CoV-2 tại những nơi có sự tương tác giữa con người-động vật nuôi và ĐVHD. Mục tiêu của dự án hướng tới hỗ trợ các cơ quan nhà nước cải thiện mạng lưới giám sát, phát hiện và kiểm soát vi rút SARS-CoV-2 trong chuỗi buôn bán ĐVHD một cách an toàn.

Julie Larsen Maher © Wildlife Conservation Society

MỤC TIÊU/KẾ HOẠCH

- 1 Nâng cao năng lực giám sát vi rút SARS-CoV-2: Dự án sẽ tăng cường khả năng giám sát dịch bệnh của Cục Thú y qua quá trình làm việc trực tiếp với các Chi cục Thú y cấp tỉnh và các phòng thí nghiệm trong hoạt động thu thập mẫu và chẩn đoán xét nghiệm.
- 2 Phát triển cơ sở dữ liệu giám sát vi rút SARS-CoV-2: Sử dụng Cơ sở Dữ liệu về Sức khỏe ĐVHD (WHIP) trên nền tảng trực tuyến để quản lý dữ liệu dự án. Thông tin về những sự kiện có ca dương tính sẽ được chuyển giao qua Hệ thống Thông tin dịch bệnh động vật Việt Nam (VAHIS) của Cục Thú y. Quy trình chuyển giao sẽ được trao đổi và thống nhất giữa hai bên để tối ưu khả năng giám sát và quản lý dịch bệnh.
- 3 Đánh giá an toàn sinh học trang trại gây nuôi ĐVHD và khu vực giám sát: Nhóm thực địa sẽ xem xét và đánh giá tình trạng vệ sinh chung của các trang trại (ví dụ như: khoảng cách nuôi nhốt giữa các loài khác nhau, biện pháp được áp dụng nhằm giảm thiểu tiếp xúc trực tiếp giữa các loài động vật hay giữa động vật và người, phương pháp xử lý chất thải và tổng vệ sinh) để xây dựng các khuyến cáo, chia sẻ với các bên liên quan và đối tác nâng cao khả năng phòng ngừa, quản lý dịch bệnh.
- 4 Xây dựng hướng dẫn giám sát vi rút SARS-CoV-2: Cục Thú y và WCS sẽ xây dựng một bộ tài liệu hướng dẫn nhằm cải thiện và bổ sung quy trình giám sát vi rút SARS-CoV-2 dựa trên những bài học rút ra sau khi hoàn thành quá trình "phân tích và chia sẻ dữ liệu"

ĐỘNG VẬT THU MẪU

Thú ăn thịt

các loài cầy/chồn, mèo rừng, hổ từ các trang trại gây nuôi ĐVHD và hoạt động buôn bán trái pháp luật ĐVHD

Dơi

các loài dơi trong tự nhiên

Thú móng guốc

các loài hươu, nai gây nuôi tại trang trại ĐVHD

Tê tê

các cá thể tịch thu từ hoạt động buôn bán trái pháp luật ĐVHD

Chó và mèo nhà

Mẫu từ chó và mèo nhà có thể được thu tại các trang trại, các hộ gia đình đang có người nhiễm vi rút SARS-CoV-2

ĐỐI TÁC

- Cục Thú y, Bộ Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn
- Chi cục Kiểm lâm tỉnh Nghệ An và Đồng Nai
- Chi cục Chăn nuôi và Thú y tỉnh Nghệ An và Đồng Nai
- Vườn Quốc gia Pù Mát, Vườn Quốc gia Cúc Phương
- Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật
- Phòng thí nghiệm Chi cục Thú y Vùng VI, Thành phố Hồ Chí Minh (đối tác chẩn đoán)
- Phòng thí nghiệm Trung tâm Chẩn đoán Thú y Trung ương, Hà Nội (đối tác chẩn đoán)

Liên hệ:

Wildlife Conservation Society, Chương trình Việt Nam

106, nhà D, số 3 Thành Công,
Ba Đình, Hà Nội

☎ (+84) 24 3514 9750

✉ wcsvietnam@wcs.org

🌐 <https://vietnam.wcs.org/>

📘 fb.com/wcs.vietnam